

**Handleplan:
Det eksperimenterende København**

Det Eksperimenterende København

Juni 2013

Handleplan: DET EKSPERIMENTERENDE KØBENHAVN

Kultur- og fritidspolitikken er en del af visionen for fremtidens København. København skal fastholdes og udvikles, som en af verdens bedste byer at bo, arbejde og leve i. Her spiller kultur- og fritidslivet en central rolle. Kultur- og fritidslivet skal både glæde og udfordre københavnernes og byens gæster. Det gælder de vante og de nye tilbud. Frivillige initiativer og kreative idéer skal have gode muligheder for at bidrage til vækst. Det nye og overraskende skal udvikles som en særlig kvalitet ved kultur- og fritidslivet i København – som en 'Copenhagen Style' præget af åbenhed, risikovillighed og København som eksperimentarium. De bærende værdier er lyst, kvalitet, demokrati, ytringsfrihed og mod til forandring.

Som en særlig målgruppe er vækstlagene, uanset alder, med til at gøre København til en levende og kreativ by. Københavns Kommune skal derfor støtte vækstlaget med synlige platforme og albuenum, så det på sigt kan stå på egne ben – som et frivilligt initiativ eller kulturelt erhverv. København skal prioritere at fungere som en rugekasse.

Der er allerede mange eksperimenter, nye tiltag og villighed og lyst til at gøre tingene på en ny måde i gang. Denne handlingsplan vil derfor både opridsede nogle af de igangværende initiativer, som løber i handlingsplanens periode og samtidig pege på de vigtigste indsatsområder i de næste 4 år for at Københavns kommune kan komme nærmere målet.

Handleplanen er delt op i tre temaer, der støtter op om Kultur- og fritidspolitikken 2011-2015.

1. Kompetenceudvikling og innovationsunderstøttelse
2. Midlertidighed og brug af byens rum
3. Partnerskab, netværk og bæredygtige understøttelse af kreative ildsjæle

Samlet økonomisk konsekvens for indsatserne	i 1000 kr.			
	2014		2015	
Indsats	etablering	drift	Etablering	drift
Indsats 1: Pulje til etablering af min. 3 projektværksteder	500	3.000		3.000
Indsats 2: Projektmageruddannelse		550		550
Indsats 3: Uddannelse af KFF-medarbejdere	-	-	-	-
Indsats 4: Øget brug af tomme bygninger, parker m.m.		500		500
Indsats 5: Udvikling af mobilt udstyr til midlertidig brug		500		500
Indsats 6: Workcamp		300		300
Indsats 7: Demoteket	120	1.300		1.300
Indsats 8: Puljestructur, der fremmer iværksætteri (Snabslanten)	-	-	-	-
I alt	620	6.150		6.150

TEMA: Kompetenceudvikling og innovationsunderstøttelse

Indsats 1. Flere rammer og bedre vilkår

Baggrund

I gennem de næste ti år vokser Københavns befolkning, og der vil være en større andel af unge. Det betyder også, at det vil være kulturtilbud til den gruppe, som der vil være stor efterspørgsel efter. Skal efterspørgslen efterkommes inden for en realistisk økonomisk ramme, er det oplagt at tænke i, hvordan brugerdreven kultur og innovation kan understøttes bedst muligt.

Det er udbredt blandt unge, at de gerne selv vil have indflydelse på organiseringen og indholdet i deres fritidsaktiviteter og gerne her og nu. Projektværksteder med tilhørende afviklingsfaciliteter er en fleksibel og økonomisk billig løsning til at efterkomme behovene hos de unge, som ønsker at have et aktivt projektorienteret fritidsliv.

Der er allerede flere projektværksteder rundt omkring i byen bl.a. KPH, Kraftverket, Bolsjefabrikken, Ungdomshuset, der er selvstændige huse. Derudover har tre kulturhuse åbnet deres døre for den projektorienterede kultur via "Kulturskaberne", og samtidig fungerer Frivilligcentre og flere steder også områdefornyelsesprojekterne som steder, hvor projektkulturen kan få gode råd og sparring.

Anbefaling:

Det anbefales, at der etableres 2-3 projektværksteder, hver med sin tematisering og fokus. Det kan være miljø/teknik/mode/design/sundhed – altså temaer, der understøtter den del af det projektorienterede miljø, der udvikler og afholder arrangementer, events m.m. indenfor de temaer, som også er på dagsordenen i bl.a. Københavnerfortællingen. Det er dog vigtigt, at de nye projektværksteder samtidig kan huse de mere traditionelle kulturformer for at understøtte, at der opstår samarbejder og nytænkning på tværs af kulturgenerne, og at husene bliver mangfoldige. Østerbro, Islands Brygge og Sundby vil være oplagte steder til etablering af nye projektværksteder. Derudover foreslås det, at der sættes fokus på, at stederne etableres så vidt mulig i partnerskab ml. offentlig/privat og civilsamfund.

Budget

Etablering 2014-15

Kr. 500.000 til lovliggørelse af lejemål.

Etablering af driftspulje (varig)

Kr. 3.000.000 (hvert nyt projektværksted kan søge op til kr. 1. million til drift pr. år.)

Indsats 2: Uddannelse af fremtidens kulturentreprenører

BAGGRUND

For at skabe et mere kvalificeret udgangspunkt for et eksperimenterende København er muligheden for at ildsjælene kan tilegne sig nødvendige kompetencer og viden en vigtig forudsætning. Fokus har været at sammenkoble teori og praksis via en "learning by doing"-tilgang. Formålet er at styrke unges personlige lederskab og kompetencer indenfor iværksætteri, samt at give dem værktøjer til at udvikle og afvikle egne projekter, der forbedrer samfundets kulturelle og sociale liv.

Anbefaling:

Det anbefales, at der fra 2014 og frem afsættes midler til fortsættelse af et bydækkende tilbud til Københavnerne ml. 17-30 år, hvor de gennem teori og praksis kan tilegne kompetencer indenfor projektarbejde og iværksætteri.

Gennem Københavns deltagelse i det regionale kulturaftaleprojekt "Projekt-space" har København 2-3 pladser pr. semester på et tilsvarende uddannelsesinitiativ, der etableres i forbindelse hermed, og som trækker på de gode erfaringer fra bl.a. Projektakademiet. Det regionale uddannelsesinitiativ forventes at starte op i september 2013.

De pladser, der er til københavnske unge, dækker ikke behovet, 15 pladser er et mere realistisk bud, og disse pladser bør have et specifikt Københavnerfokus f.eks. med afsæt i skiftende bydele, hvor de unge indtænkes som en kulturel løftestang. Det foreslås derfor at, der i perioden 2014-2015 indgås et partnerskab med "Projekt-space" og deres projektuddannelse omkring flere pladser, der har et direkte Københavnerfokus.

Økonomi

Der afsættes i perioden 2014-15 årligt 550.000 kr. til et partnerskab med Projekt-space omkring at kunne tilbyde en specifik københavnerrettet uddannelse.

Indsats 3: Kompetenceudvikling af medarbejdere i KFF

BAGGRUND

Facilitering, projektcoaching og brugerdreven innovation er kompetenceområder, der efterspørges hos medarbejderne i KFF, hvis de skal kunne indfri målene i strategierne omkring "mere for det samme", samt øget inddragelse af borgerne i udviklingen og afviklingen af kulturtilbud.

Der er et evidenter behov for efteruddannelse til KFF-medarbejdere, hvor fokus er på bedre facilitering, projektcoaching og brugerdreveninnovation af borgerne. Et sådant kursustilbud vil bidrage til at kvalitetssikre og højne niveauet for KFFs servicering af borgerne. Processen med at fastlægge indholdsdelen er igangsat og finder sted i samråd med HR.

Anbefaling:

Det foreslås, at der udbydes et kursustilbud via HR, hvor ansatte i Kultur- og Fritidsforvaltningen får nye redskaber til facilitering, projektcoaching og brugerdreveninnovation samt mulighed for at udveksle erfaringer og viden inden for området. Kurserne målrettes KFF-ansatte. Det kan både være bibliotekarer, kulturhuspersonale, administrative medarbejder, ledere osv. Det primære krav er, at personerne har en daglig berøringsflade med borgere, som ønsker at lave projekter i Købehavn. Der kan evt. indgås et samarbejde med TMF, der er i gang med at udvikle et lignende innovationsforløb for deres medarbejdere.

BUDGET

Ingen (Dækkes af KFF kompetencepulje)

TEMA: Midlertidighed og brug af byens rum

Indsats 4. Øget brug af tomme bygninger, byens parker og pladser

Baggrund

Store dele af København er under udvikling. At kunne engagere borgerne og kreative iværksættere til at tage del heri, er et vigtigt fundament at bygge på. Rådgivning og sparring er en essentiel del af arbejdet i forbindelse med disse brugerdrevne initiativer og af at udnytte potentialet i byens tomme bygninger og udendørsarealer.

Kontinuitet, troværdighed og fleksibilitet er nøgleord for at tiltrække netop de selvstændige kreative aktører, der selv ønsker at stå for driften for egne kreative initiativer, men mangler viden om systemets indretning og de forskellige aktører.

Der er derfor et behov for et bindeled ml. kommune, developere, borgere og andre interessenter for at kunne understøtte en eksperimentel og brugerinddragende udvikling. Et bindeled med viden og erfaring til at få etableret bæredygtige borgerdrevne og kreative iværksætterinitiativer, der kan fungerer som pionerer for en fremtidig byplanlægning. Blandt de gode eksempler er PB43, hvor en tom fabriksbygning nu drives af et brugerdrevet andelsselskab på foranledning af Givrum.nu.

Anbefaling

Det anbefales, at der etableres et kreativt og borgerinddragende byudviklingslaboratorium, drevet af foreningen givrum.nu, der opererer i områder under udvikling eller nyudviklede områder, der mangler liv og aktiviteter.

Laboratoriet vil kunne benyttes til møder, seminarer, workshops og showroom. Det er en åben kulturel scene, der kan bruges af lokale foreninger, samt til arrangementer forankret i lokalmiljøet. Endvidere tænkes i kontor- og værkstedsfaciliteter, der skal give stedet en kontinuerlig brug, hvor nye projekter i relation til lokalområdet opstår og sættes i søen. Samtidig fungerer kontoret som ressourcebank for lokale initiativer, daglig drift, planlægning og afholdelse af aktiviteter.

Laboratoriet støttes med midler, der kan anvendes til drift, lejeomkostninger, udstyr/materiel, organisering, aktiviteter og rådgivning.

Det forslås, at laboratoriet i første omgang placeres i Nordhavn. Et byudviklingslaboratorium i Nordhavn vil skabe en platform, der kan imødegå nogle af de udfordringer og dermed potentielle kritikpunkter, som der kendes fra Ørestad.

Budget

500.000 kr. pr. år

Indsats 5. Udvikling af mobilt udstyr til midlertidig brug af tomme bygninger

Baggrund

Det har i en længere årrække været et stort ønske både politisk og hos de kreative ildsjæle og iværksættere at kunne udnytte de tomme bygninger i København til kreative og kulturelle formål. Desværre har det vist sig at der er flere barrierer, der bremser Københavns Ejendomme og de kreative iværksættere. Foruden den vedtagne huslejepolitik i Københavns Kommune, er udgifter til klargøring af en bygning, så den kan anvendes til kreative og kulturelle formål, også en stor økonomisk barriere for at komme i gang med anvendelsen af tomme bygninger.

Det er ofte jordnære investeringer som bl.a. at etablere/indkøbe brandbekæmpelses- og sikringsudstyr, genetablere varmesystem m.m., der spænder ben for en ibrugtagning. Udgifter, som hverken Københavns Ejendomme eller de kreative ildsjæle kan eller vil afholde, da der ofte er tale om et midlertidigt lejemål, hvor udgifterne ikke står mål med den tid, bygningen skal bruges.

Anbefaling:

Det anbefales, at der etableres en pulje til udvikling af mobilt, fleksibelt og genanvendeligt udstyr til bl.a. brandbekæmpelse/sikring, varme og elektronisk nøglesystem, så tomme bygninger nemt kan tages i brug.

Et bevillingsudvalg kunne f.eks. bestå af PB43, Bolsjefabrikken, KPH, Labitat, Givrum.nu, København ejendomme, Kultur- og fritidsforvaltningen og Teknik og miljøforvaltningen. De ville kunne kvalificere ansøgningerne og samtidig fungere som et vidennetværk på tværs af forvaltninger og sektorer.

Der kunne desuden tænkes i crowdfunding som medfinansiering i denne pulje.

Budget

500.000 kr.

TEMA: Fra igangsætter til iværksætter

Indsats 6. Workcamp for kreative iværksættere.

BAGGRUND

Det er et mål i Kultur- og Fritidspolitikken 2011-2015 at gøre det nemmere for vækstlaget og de kreative iværksættere at gennemføre deres projekter og ideer. Målsætningerne er bl.a. større fokus på processen fra ildsjæl til erhverv, professionel rådgivning og støtte til vækstlaget igennem kommunale investeringer. Følgegruppen (bl.a. Art Rebels, Pumpehuset, Frost Festival m. fl.), for Det Eksperimenterende København har anbefalet oprettelsen af en workcamp for kreative iværksættere.

Workcampen skal være med til at bygge bro imellem kreative iværksættere, erhvervslivet og Københavns Kommune.

Konceptet for workcampen imødekommer anbefalingerne fra bl.a. Kreativt Forum og Center for Kultur- og Oplevelsesøkonomi, som f.eks. synliggørelse af kreative ydelser i forhold til det øvrige erhvervsliv, hvilket er centralt i forhold til at skabe kreativ vækst¹, og fokus på de kreative iværksætteres øgede behov for effektiv rådgivning og sparring². Udviklingen af workcampen vil være en åben proces, som interesserede kan blive en del af. Der er mange virksomheder, organisationer og kommunale institutioner, som arbejder med kreative iværksættere. Bl.a. har Art Rebels og KPH udtrykt ønske om at bidrage til udviklingen og afviklingen.

Anbefaling:

Hvis flere kreative igangsættere skal gå fra at være ildsjæle til erhverv, så er der behov for investeringer i kreative ydelser fra erhvervslivet og Københavns Kommune, og der er behov for større fokus på, hvor kreative iværksættere kan hente hjælp og rådgivning. Derfor anbefales det, at KFF finansierer en årlig workcamp for kreative iværksættere med fokus på ovenstående. Workcampen kan evt. afholdes i partnerskab med TMF, der allerede afholder arrangementet "Event KBH"

BUDGET

Det anbefales, at KFU/KFF i perioden 2013-2015 afsætter kr. 300.000 pr. år til udvikling/afvikling af workcamp for kreative iværksættere, erhvervsliv og Københavns kommune.

¹ Behovsanalyse del II: De kreative erhverv i Danmark 2011/12, CKO

² Mod en stærk, kreativ metropol, Kreativt Forum 2011

Indsats 7: Anvendelse af bibliotekerne til partnerskab med og promotion af vækstlaget

BAGGRUND

Københavns biblioteker har skabt et koncept, som har været inspirationskilde for andre kommuner. Konceptet er "Demoteket", og grundideen er, at kreative aktører kan indlevere deres værker på det lokale demotek, hvorefter de katalogiseres i samlingen og kan lånes ud på lige vilkår med alle de andre materialer. Dertil kommer mulighed for at afholde workshops for andre brugere i mere "skæve" emner, end dem, man normalt vil kunne finde på bibliotekerne. Demotekerne i København har formået at tiltrække det kreative vækstlag - en brugergruppe som bibliotekerne tidligere har haft svært ved at engagere. Demoteket er en oplagt mulighed for videreudvikling af samarbejde mellem det kreative vækstlag og kommunen. Demoteket findes i dag på 5 af de 19 biblioteker i kommunen

Anbefaling:

Demoteket skiftede fra pilotprojekt til drift i maj 2011 med en forholdsvis ustabil finansiering, hvilket har påvirket udviklingspotentialer. Demoteket har et stort potentiale i forhold til at fungere som udstillingsvindue for vækstlaget og som katalysator for partnerskaber mellem kulturinstitutioner og vækstlaget, særlig hvis det bredes ud til hele København. Det vil dog kræve en mere stabil finansiering.

BUDGET

Det anbefales, at KFU afsætter følgende til forankring af Demoteket og videreudvikling med henblik på styrket partnerskab mellem kommunen og iværksættere.

Etablering 2014

Udbredelse af Demoteks-konceptet i alle bydele: kr. 120.000

Drift 2014-2015

Drift, administration og events kr 1.300.000 kr pr. år.

Indsats 8. Tilskudsmodel, der fremmer iværksætteri

Baggrund

Mange kulturelle aktører starter som engagerede igangsættere, der på frivillig basis får stablet et hav af aktiviteter på benene. De lærer at søge fonde og finansiere deres aktiviteter herigennem. Det er både til gavn for byen, som får et mangfoldigt og levende kulturliv, og for de enkelte ildsjæle, som tilegner sig kompetencer, skaber netværk og får lyst til at kaste sig ud i større og løbende events.

Anbefaling:

København ønsker sig flere kreative iværksættere. I forhold til ovenstående problematik, kunne man arbejde med, hvordan den nuværende tilskudsstruktur på enkelte områder kunne ændres for at understøtte de kreative ildsjæles overgang fra frivillige igangsætter til kreativ iværksætter.

Den foretrukne tilskudsbevilling - også til større kulturelle aktiviteter - er engangsbevillinger fra år til år. Ofte med stigende støtte, hvis arrangementet vokser. Et supplement til denne form kunne være at give bevillinger, der strækker sig over flere år med faldende tilskudsandel over årene. Det vil sige, at arrangørerne får størst tilskud i udviklingsfasen af et større tilbagevendende event. Efterhånden som de har bevist deres værd og dermed i højere grad bliver interessante for sponsorer, og selvfinansiering bliver nemmere, falder tilskuddet. Det kan afprøves med en andel af Snabslantens midler, der fremmer de frivillige initiativers muligheder for på sigt at blive til iværksætter projekter.

Budget

Ingen